

ומר, תנא קמא סבר: מחיצה תלויה אינה מתרת.

א. שתי רשויות היחיד הסמוכות זו לזו ונפרדות בדייריהן, אסור להוציא בשבת מרשותו של אדם אחד לרשות חבירו, בין שמוציא מבית זה לבית חבירו, ובין שמוציא מחצר חבירו שלפני ביתו לביתו שלו, אם לא עירבו ביניהם "ערובי חצירות".

ב. אין מערבין ערובי חצירות להתיר טלטול מרשות אחת לחברתה, אלא אם כן היה ביניהן פתח או חלון, שאז, באמצעות "עירוב חצירות" יכולים הדיירים כולם להחשב כמי שגרים ברשות אחת, ברשות שניתן בה העירוב המשותף.

תנן התם: בור של מים שביין שתי חצירות, והכותל שביין שתי החצרות תלוי על פי הבור, ואין פתח ביניהם כדי שיוכלו לערב ערובי חצרות ביניהם, אין ממלאין ממנה, מאותו הבור מים בשבת כדי להביאם לביתו. ודין זה הוא אפילו אם יקפיד לשלשל את הכלי לחלקו שבבור דוקא, לפי שהמים מתערבבים בכל רגע, ונמצא שהכניס את מימי חבירו לחצרו, ומכניסם לביתו. (297)

אלא אם כן עשה לה, לבור, באמצעו, מחיצה גבוהה עשרה טפחים, שאז מותר לכל אחד מבני החצר לטלטל תוך המחיצה הסמוכה

אליו, בין שהיתה המחיצה מהלכת מלמעלה, מעל המים על שפת הבור, ובין שהיתה מלמטה, בתחתית הבור סמוך למים ממש, בין בתוך אוגנו.

כלומר, ובלבד שתהיה המחיצה בתוך "אוגנו" – שפת הבור, שיהיה ניכר שנעשתה המחיצה בשביל המים, ולא כחלק ממחיצת החצר.

וטעם הדבר נתפרש במסכת ערובין [פז ב], שעל אף ש"מחיצה תלויה" היא, הקילו חכמים לטלטל בתוכה, אם נעשתה בשביל להתיר את טלטול המים.

אבל, מחיצת החצר שלא נעשתה לצורך טלטול המים, ומהלכת על שפת הבור, ולא בתוכו, הואיל ומחיצה תלויה היא, אין היא מתרת למלאות מן הבור. וכל שכן שאין מחיצה תלויה מתרת טלטול שלא במקום מים, ששם ודאי אינה מחיצה כלל, שהרי גדיים מזדקרים תחתיה.

רבן שמעון בן גמליאל אומר, נחלקו בית שמאי ובית הלל לגבי מיקומה של אותה מחיצה:

בית שמאי אומרים: מלמעלה, די אם יעשה ב-טז מחיצה עשרה טפחים מלמעלה, דהיינו, משפת הבור ולמטה לתוכו, ואפילו היה

אסיק, וראה קהילות יעקב שם.

חברו, משום שהבור בתחתיתו אינו גדור במחיצות, ונמצא תוך הבור כשתי חצירות הפרוצות זו לזו ולא עירבו ביניהם, שאסור להכניס לבית מאותן חצירות, כשם שאסור להוציא מחצר המשותפת לכמה דיירים ולהכניס לביתו של אחד מהם.

297. נתבאר על פי רש"י בסוגייתנו. אמנם ברש"י ערובין פה ב נראה, שאסור למלאות מן הבור אף בלא הטעם שדולה ממים שבחצר